

Besluit

Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor of Arts in het drama (academisch gerichte bachelor) van de Erasmushogeschool Brussel

datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
9 juni 2016	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
onderwerp	visitatierapport.
Accreditatiebesluit	
(004574)	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
bijlagen	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als goed.
4	
	De opleidingscommissie Drama en Podiumtechnieken heeft de verantwoordelijkheid gekregen over de inhoud van de opleiding. Sinds 2011 maakt Podiumtechnieken inhoudelijk deel uit van de opleidingscommissie Drama en ressorteert de vakgroep Podiumtechnieken onder de verantwoordelijkheid van het opleidingshoofd Drama & Podiumtechnieken. De opleiding Drama wil veelzijdige en eigenzinnige theatermakers en toneelspelers opleiden. De afstudeerrichtingen Spel en Regie delen dezelfde ambitie: ambachtelijke en technische tools aanreiken om het eigen scenario te ontwikkelen. De opleiding beoogt dat elke student op zoek gaat naar een gemeenschappelijke, intersubjectieve taal die het hyperindividuele overstijgt en toch de eigen subjectiviteit als uitgangspunt neemt. De opleiding wil hierbij focussen op het theaterveld in de breedste zin van het woord, van repertoiretheater tot hybride experimenten, van sociaal-artistieke projecten tot performance. De opleiding draagt een heldere visie uit en legt accent op 'Brussel' als uitgangspunt van de opleiding in een interculturele en internationale omgeving. De opleiding beschikt hiermee over een sterke eigen opleidingsvisie waarmee de opleiding er in slaagt de verwachte basiskwaliteit te overstijgen. De beoogde leerresultaten van de opleiding kunnen volgens de commissie zonder twijfel de internationale toets doorstaan. Het uitvoeren van een internationale benchmark van de opleiding en haar afstudeerrichtingen zou de positie van de opleiding verder kunnen versterken omdat dit de opleiding een spiegel kan voorhouden. De commissie beseft dat dit geen evidentie is mede gezien de culturele eigenheid en het academische karakter van de opleiding. De commissie suggereert daarom de benchmark uit te breiden naar andere (buitenlandse) kunstopleidingen.

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als goed.

De bacheloropleiding Drama omvat 180 studiepunten en heeft twee afstudeerrichtingen: Spel en Regie. Gemiddeld zijn 39 studenten ingeschreven in de bacheloropleiding. Jaarlijks schrijven zich maar een honderdtal kandidaten in voor de toelatingsproef Drama, verspreid over twee sessies. De sessies van de toelatingsproef verlopen in twee fases: een auditedagen een werkweek. Jaarlijks worden tussen de 14 en 18 nieuwe studenten toegelaten in het eerste jaar. Voor de audities bereiden studenten een opdracht voor. Tijdens de werkweek werken de docenten met de kandidaten om zo een beter zicht te krijgen op hun verbeeldingskracht, speelsheid en flexibiliteit. Op het einde van beide werkweken presenteren de studenten Spel en Regie de resultaten van hun werk. Daarna volgt een collegiale deliberatie en wordt bekend gemaakt welke kandidaat-studenten toegelaten worden.

De eerste twee maanden van de bacheloropleiding volgen de studenten Spel en Regie samen met de studenten Podiumtechnieken van de professionele bacheloropleiding Audiovisuele Kunsten een gemeenschappelijk praktijkparcours. Daarnaast krijgen alle studenten doorheen de bacheloropleiding verschillende opleidingsonderdelen omtrent cultuur, politiek en filosofie. De afstudeerrichting Regie gaat daarnaast uit van een gefaseerde ontwikkeling van een eigen taal en taligheid. Die ontwikkeling verloopt onder meer door een voortdurende confrontatie met andere vormen van taligheid en dus via specifieke opdrachten en confrontaties.

De opleiding werkt volgens het principe van het gezelschapsmodel: De Bottelarij, een theaterlocatie in Brussel, wordt geleid en beheerd als een professioneel gezelschap. De studenten worden met andere woorden opgeleid in een simulatie van hun toekomstige beroepspraktijk. De materiële voorzieningen zijn een troef voor deze opleiding met gezelschapsmodel, maar de behuizing is aan vernieuwing toe, de infrastructuur van de opleiding is verouderd en te klein.

Het programma is goed opgebouwd. De keuze voor een eerste bachelorjaar waarin het potentieel wordt getoetst, een tweede bachelorjaar waarin de eigenheid wordt gezocht om in het derde jaar verdieping te bewerkstelligen is conform de beoogde leerresultaten een logische keuze. De lesblokken sluiten hier ook goed op aan. De eigenheid van de opleiding ligt deels in haar ligging. De specifieke Brusselse context wordt duidelijk gevoeld bij zowel docenten als studenten. De opleiding maakt er werk van om zowel bij de instroom als in het onderwijsprogramma de groeiende diversiteit in onze samenleving te weerspiegelen en binnen de schoolpoorten te trekken. De Brusselse context is tevens ook het startpunt van de internationalisering van de opleiding. Daarnaast is de internationalisering ook duidelijk aanwezig in projecten zoals de summer- en winterschool waarbij met internationale kunstenaars wordt samengewerkt. Deze zomerschool zou voor alle studenten van de opleiding toegankelijk moeten zijn, wat nu om eerder praktische redenen niet het geval is. De internationalisering van de opleiding toont zich eveneens in de keuze van de gastdocenten. Internationaal gerekruteerde gastdocenten zouden wel nog een groter aandeel in de opleiding kunnen krijgen om het onderwijsaanbod te diversifiëren. De studenten geven aan dat de studiedruk hoog is, vooral bij piekmomenten. Er dient nagedacht te worden om regelmatig 'rustmomenten' in te bouwen die de studenten de kans bieden om te reflecteren op hun eigen parcours en proces.

Pagina 3 van 8 Het personeel is kwalitatief goed in staat om de opleiding te dragen. Wel is verjonging, vrouwelijking en verdere diversificatie van het personeel op termijn aan de orde. Het belangrijkste instrument voor de trajectbegeleiding van de student Drama is de jaarmentor. Ook de ombudsman is heel toegankelijk. Hij is ook aanwezig op alle examencommissies. De meeste studenten maken van de diensten van de ombudsman gebruik. De opleiding hanteert een strikte opstelling ten aanzien van studenten die van de ene naar de andere afstudeerrichting willen overstappen. Deze studenten dienen het volledige parcours opnieuw af te leggen. De opleidingsverantwoordelijken zouden waar nodig als studentgerichte opleiding maatwerk moeten overwegen.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau als goed.

De opleiding streeft naar een eerlijke en directe vorm van evaluatie en werkt volgens een intersubjectieve methode. De criteria van beoordeling dienen wel nog meer helder aan de studenten te worden gecommuniceerd. De evaluatie is soms hard maar omzeilt nooit de feitelijke problemen. De toetspraktijk neemt de vorm aan van een student-gecentreerde procesevaluatie, zowel binnen de workshops/projecten als over de opleidingsonderdelen heen. Centraal staat de individuele, artistieke ontwikkeling van de student zelf. Elke student wordt met andere woorden individueel getoetst. De workshops fungeren als ijkpunten, als momenten van tussentijdse feedback voor de procesevaluatie. Binnen de workshops zelf wordt op geregelde momenten een stand van zaken opgemaakt.

Drie graadmeters staan in die procesevaluatie centraal: (1) de artistieke evolutie die de student doormaakt doorheen een volledig academiejaar, (2) de zelfkennis die de student bij die evolutie aan de dag legt en (3) de attitude van waaruit de student zijn eigen ontwikkeling kan sturen/bijsturen. In de eerste twee jaren staat het werkproces zelf centraal en in het derde jaar wordt geëvalueerd tot welk resultaat het proces leidt.

De bacheloropleiding heeft er voor gekozen om een grote cesuur na het eerste jaar te leggen met uitzondering op dat moment als gevolg. De bacheloropleiding is echter van mening dat er beter enkele uitzonderlijke veelbelovende podiumkunstenaren afstuderen dan een groot aantal die niet boven de middelmaat kunnen uitgroeien en dus op de krappe arbeidsmarkt waarschijnlijk geen plaats zullen hebben. Wel heeft de commissie bemerkt dat de cesuur tussen slagen en niet slagen voor sommige studenten niet steeds volkomen helder blijkt, ondanks de feedback die de studenten van de mentor krijgen. De opleiding dient enerzijds dus nog meer in te zetten op transparantie van de beoordeling en anderzijds op nazorg om studenten duidelijk te maken waarom ze de beoogde leerresultaten niet gehaald hebben.

Op basis van gesprekken met de alumni en het werkveld blijkt een grote tevredenheid over de opleiding. De meeste studenten stromen door naar de masteropleiding. Het diplomarendement is redelijk in de bacheloropleiding.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor of Arts in het drama (academisch gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als goed.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor of Arts in het drama (academisch gerichte bachelor) van de Erasmushogeschool Brussel.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor of Arts in het drama (academisch gerichte bachelor) georganiseerd door de Erasmushogeschool Brussel. De opleiding wordt aangeboden te Brussel met de volgende afstudeerrichtingen: Acteren Regie/Schrijven. De kwaliteit van de opleiding is goed.

De accreditatie geldt van 1 oktober 2016 tot en met 30 september 2024.

Den Haag, 9 juni 2016

De NVAO
Voor deze:

Marc Luwel
(bestuurder)

¹ Het ontwerp accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om te reageren.

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg

Oordeel ²	
1. Beoogd eindniveau	Goed
2. Onderwijsproces	Goed
3. Gerealiseerd eindniveau	Goed
Oordeel ³	
4. Beoogd eindniveau	Goed
5. Onderwijsproces	Goed
6. Gerealiseerd eindniveau	Goed
Eindoordeel opleiding	Goed

² Afstudeerrichting Acteren / Locatie: Brussel-hoofdstad

³ Afstudeerrichting Regie/Schrijven / Locatie: Brussel-hoofdstad

Naam instelling	Erasmushogeschool Brussel
Adres instelling	Nijverheidskaai 170 B-1070 Anderlecht België
Aard instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	n.v.t.
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor of Arts in het drama
Niveau en oriëntatie	academisch gerichte bachelor
Bijkomende titel	Geen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– Acteren en Regie/Schrijven – Geen
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Brussel-hoofdstad
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2017
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ⁴	Alle jaren
(Delen van) studiegebied(en)	Muziek en Podiumkunsten
ISCED benaming van het studiegebied	Humanities and Arts

⁴ Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. Onder begeleiding persoonlijke en artistieke projecten ontwikkelen en creëren binnen het brede spectrum van theatrale, muzikale en/of tekstuele praktijken.
2. Over de nodige technische vaardigheden beschikken inzake lichaam, stem, taal en ruimte.
3. Algemene kennis en inzicht hebben en blijven ontwikkelen in de maatschappelijke, culturele, artistieke, hedendaagse en historische context van de (podium) kunstenpraktijk.
4. Een onderzoekende houding ontwikkelen en aanscherpen in het uitwerken van projecten met anderen.
5. Kritisch reflecteren over eigen en andermans werk en praktijk en hier op heldere en doordachte wijze over communiceren.
6. Inzicht hebben in de interactie met andere artistieke disciplines en praktijken.
7. Vanuit persoonlijke en maatschappelijke betrokkenheid een eigen artistieke taal ontwikkelen.
8. Eigen werk presenteren aan een publiek, met aandacht voor keuze van medium en context.
9. Verschillende samenwerkingsverbanden aan kunnen gaan.

Voorzitter:

- Ann Olaerts, voormalig directeur van de Toneelacademie Maastricht.

Leden:

- Piet Menu, directeur Vlaams Cultuurhuis Brakke Grond;
- Hendrik van Doorn, acteur, theatermaker (het kip);
- Bosse Provoost (student-lid), Masteropleiding in het drama, School of Arts, Hogeschool Gent KASK .

De commissie werd ondersteund door Patrick Van den Bosch, stafmedewerker kwaliteitszorg verbonden aan de Cel Kwaliteitszorg van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad, secretaris.